

โครงการพัฒนาผู้เรียน “กัณฑ์ลมไม้ไผ่”

จัดทำโดย
นางสาวพิมพ์พรรณ ประกอบวุฒิกุล
รหัส 571561321113
ห้อง 3

หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

คำนำ

หลักสูตรระยะสั้นฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นมา เป็นหลักสูตรรูปแบบกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัย ของนักศึกษาใน โครงการความร่วมมือทรงวิชาการ (รмп.) เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่มุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติ และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ไว้ หลักสูตรกิจกรรมการทำก้นไม้ไผ่ ให้เด็กได้เรียนรู้ วัฒนธรรมชาติในท้องถิ่นที่สามารถนำมาทำเป็นของเล่นต่างๆได้ สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเด็ก

ผู้จัดทำหลักสูตร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หลักสูตรก้นไม้ไผ่ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจทุกท่าน

ผู้จัดทำ

นางสาวพิมรรณ ประกอบวุฒิกุล

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
หลักสูตรกึ่งहनลมไม้ไผ่	1
วัตถุประสงค์	1
เป้าหมาย	2
-เชิงปริมาณ	2
-เชิงคุณภาพ	2
วิธีการดำเนินการ	2
ระยะเวลาการดำเนินการ	2
งบประมาณ	3
ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	3
ผู้เข้าร่วมหลักสูตร	3
การประเมินผล	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3

หลักสูตร “ กังหันลมไม้ไผ่ ”

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคนดี มีวินัย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ไว้

เนื่องจากว่าปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้เด็กละเลยการอนุรักษ์วัฒนธรรมของเล่นดั้งเดิมที่ดีงาม และความชาญฉลาดของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กไทยได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดความภาคภูมิใจในถิ่น สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 3 มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 7 คือการรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

ดังนั้นผู้จัดทำหลักสูตร จึงได้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการเล่นพื้นบ้าน คือ “ กังหันไม้ไผ่ ” สิ่งของวัสดุที่นำมาจากไม้ไผ่ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น เป็นผลผลิตจากธรรมชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการที่ดีทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา ในการจัดทำหลักสูตรในครั้งนี้โดยมีผู้ปกครองผู้เชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็ก ให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เกิดกระบวนการคิด จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขปัญหาในการลงมือทำกิจกรรม เกิดความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง เด็ก ครู และผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กเรียนรู้วัสดุอุปกรณ์การทำกังหันไม้ไผ่
2. เพื่อให้เด็กเรียนรู้การทำงานเป็นขั้นตอน

3. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การนำเศษวัสดุธรรมชาติมาประดิษฐ์เป็นของเล่นให้เกิดประโยชน์

4. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็ก ครู และผู้ปกครอง

5. เพื่อปลูกฝังให้เด็กให้รักและช่วยกันสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม เป้าหมาย

เชิงคุณภาพ

เด็กนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยต้ม ชั้นอนุบาล 1 อายุ 4 ปี จำนวน 20 คน วิทยากร (ตัวแทนผู้ปกครอง) 1 คน ครู 1 คน

เชิงปริมาณ

เด็กนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยต้ม และครู มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำของเล่นกั้งหันไม้ไผ่ได้

วิธีการดำเนินการ

1. วางแผนการจัดทำหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตร “ กั้งหันไม้ไผ่ ” การละเล่นพื้นบ้านสืบสานวัฒนธรรมประเพณี

2. ติดต่อประสานงานกับวิทยากรที่จะมาให้ความรู้เรื่องการทำกั้งหันไม้ไผ่ (ตัวแทนผู้ปกครองเด็ก)

3. กำหนดเนื้อหาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมร่วมกับวิทยากร

4. ดำเนินการจัดกิจกรรม

-พาเด็กไปศึกษาดูต้นไผ่นอกสถานที่

-จัดเตรียมกิจกรรมให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม

-วิทยากร (ตัวแทนผู้ปกครองเด็ก) เป็นผู้สาธิตอุปกรณ์และวิธีการทำกั้งหันไม้ไผ่ให้เด็กดู ในแต่ละขั้นตอน คุณครูดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดในระหว่างที่เด็กร่วมกิจกรรม

-วิทยากรแนะนำให้เด็กรู้จักกับอุปกรณ์ที่ทำกั้งหันไม้ไผ่

-นำไม้ไผ่มาผ่าออกเป็นซี่ แล้วทำเป็นจักตอกความยาวประมาณ 7 นิ้ว (เพื่อทำเป็นใบพัดกั้งหันลม)

-เหลาไม้ไผ่เป็นแท่งยาวประมาณ 0.5 เมตร และทำคั่นตรงปลายไม้เพื่อใส่ใบพัดไม้ให้หลุดออก (เพื่อทำเป็นด้ามจับกั้งหันลม)

-เอาจักตอกที่เตรียมไว้มาสานเป็นใบพัดกั้งหันลม เมื่อเสร็จแล้วเจาะรูตรงกลาง

-นำไม้ไผ่ที่เหลาเป็นด้ามจับนำมาเสียบไว้กับใบพัดกั้งหันลม

-เมื่อทำกังหันลมไม้ไผ่เสร็จเรียบร้อยแล้วก็พาเด็กๆไปทดลองเล่นหรือสาธิตวิธีการเล่นกังหันลมไม้ไผ่ที่กลางสนามหรือที่โล่งแจ้ง

ระยะเวลาการดำเนินการ

- 1-2 วัน

งบประมาณ

-ค่าไม้ไผ่ 90 บาท

ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

นางสาวพิมพ์พรรณ ประกอบวุฒิกุล

ผู้เข้าร่วมหลักสูตร

เด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 1 อายุ 4 ปี จำนวน 20 คน วิทยากร (ตัวแทนผู้ปกครอง) 1 คน ครู 1 คน

การประเมินผล

-แบบสังเกตพฤติกรรมเด็ก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.เด็กได้เรียนรู้อุปกรณ์และส่วนประกอบสำคัญของการทำกังหันลมไม้ไผ่
- 2.เด็กได้รู้จักการทำงานเป็นขั้นตอน
- 3.เด็กได้นำเศษวัสดุธรรมชาติของที่เหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นกังหันลมไม้ไผ่
- 4.เด็กรักและช่วยกันสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการทำหลักสูตรระยะสั้น ทั้งส่วนของผู้จัดหลักสูตร และผู้ร่วมกิจกรรมในหลักสูตร

จัดทำหลักสูตรระยะสั้น “กั๊กหันลมไม้ไผ่” เป็นการจัดกิจกรรมให้เด็กได้ รับประสบการณ์การเรียนรู้จากวิทยากร (ตัวแทนผู้ปกครอง) ที่มีความเชี่ยวชาญมาถ่ายทอดความรู้การทำของเล่นจากวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ตาม บริบทของชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ เป็นการนำภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีตั้งแต่สมัย ในอดีตที่ยังไม่มีเทคโนโลยีของเล่นที่จัดซื้อมา ผู้ปกครอง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์ได้คิดค้นประดิษฐ์ของเล่นต่างๆขึ้นมา เช่น กั๊กหันลมไม้ไผ่ ให้เด็กได้เล่นเพลิดเพลินสนุกสนานฝึกความคิดจินตนาการของ เด็ก เพื่อไปสู่การเรียนรู้ที่ดีต่อไป

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการทำหลักสูตรระยะสั้น “กั๊กหันลมไม้ไผ่” สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ 2 ส่วน คือ

1. ผู้จัดทำหลักสูตร

- ได้เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นขั้นตอน ในการประดิษฐ์ของเล่นกั๊กหันลมไม้ไผ่
- ใต้องค์ความรู้เรื่องวิธีการทำของเล่นกั๊กหันลมไม้ไผ่ และสามารถจัดทำขึ้นมาได้
- ได้ฝึกการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่รอบๆ ตัวเรา และนำมาสร้างให้เกิดประโยชน์
- ได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของเล่นพื้นบ้าน
- ได้จิตสำนึกที่ดีในการปลูกฝังให้เด็กรัก หวงแหน และสืบทอดศิลปะ วัฒนธรรมของเล่นพื้นบ้านในชุมชน ให้รุ่นต่อไป

2. ผู้ร่วมกิจกรรมในหลักสูตร

- เด็กได้เรียนรู้อุปกรณ์และส่วนประกอบสำคัญของการทำกั๊กหันลม ไม้ไผ่
- เด็กได้รู้จักการทำงานเป็นขั้นตอน
- เด็กได้นำเศษวัสดุธรรมชาติของที่เหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นกั๊กหันลม ไม้ไผ่

-เด็กรักและช่วยกันสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม

ภาพผนวก

พาเด็กๆไปศึกษาดูต้นไม้กลางแจ้ง

เด็กวาดภาพระบายสีต้นไม้ที่ได้ไปดูมา

วิทยากร(ตัวแทนผู้ปกครอง)มาแนะนำอุปกรณ์ ขั้นตอนในการทำ

สถิติวิธีการเล่นก้านหมี่ไม้ไผ่และทดลองวิ่งเล่นกลางสนาม

